

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

51. An si v. g. furtum, sodomia, &c. essent casus reservati in aliqua
Diocesi, si committantur in Monasteriis Regularium exemptis, possint à
quocumque Confessario absolvi? Et docetur, quod non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

est, non posse remitti à tali Confessario. Ita Suarez *ubi supra*. Regim. in *praxi*, tom. 1. lib. 8. c. 5. sect. 3. numero 69. Henric. lib. 6. c. 14. num. 8. litt. Q. Homobonus *de casib. ceterum* p. 1. c. 2. fol. 46. & alij. Et ratio est, nam, ut ait Suarez in 3. p. tom. 4. *disput.* 30. *sect.* 1. num. 4. qui iter agit in alieno Episcopatu, non ideo ibi confitetur, & absolui potest, quia vitur facultate eligendi Confessorem; sed quia hoc ipso, quod versatur in alieno Episcopatu, potest ibi absolui, more incolarum illius Diocesis, & itale gerere, ac si esset subditus Episcopi illius loci: hoc enim sensu intelligi debet consuetudo approbata ab Eugenio IV. quam habent peregrinantes in itinere confitendi; sed quia in illa Diocesi non sunt reservata peccata illa, quae in proprio Episcopatu sunt. Ergo ab illis poterit absolui à quocumque Confessario approbato, in reservata potestatem non habente.

Unde patet responsio ad primum argumentum Comitolij, & Nugni. Nam, ut diximus, in nostro casu, penitens non vitur facultate eligendi Confessarium, sed se habet tanquam incola illius Diocesis: & patet à simili; nam, ut notat Homobon. *ubi supra*, iter faciens, si casus habeat referatos Episcopo loci, in quo confitetur, qui non sint reservati Episcopo proprii domicili, clarum est non posse à quolibet simplici Confessario absolui, quia iudicandus est iuxta leges loci, in quo reperitur. Ergo si habeat casus referatos Episcopo proprii domicili, & non Episcopo loci, videtur posse absolui à Sacerdote ordinario, ex ratione supradicta. Vel responderi potest, quod licet tales peregrinantes eligent Confessarium, ex facultate proprii, consuetudinem ita talem licentiam interpretari, ut possint absolui etiam à casibus reservatis à quocumque confessario, in illo loco approbato.

Sap. hoc in Ref. 2. not. praeritae, §. vit. post me. dium, cursum in vest. y. lo. melino es, & lege Ref. 3. not. praeritae, & ex Ref. 4. eundem §. vers. Quinto

Pro contento in hoc §. vit. in Ref. 3. not. prima huius Ref. paulo post initium, vers. Habentem peccat. & in aliis annot. praeritati veri.

4. Ad secundum argumentum respondeo, ex Coninch *de Sacrament. disp.* 8. *dec.* 8. num. 67. Graffio *in suis dec. aur. p. 1. lib. 1. c. 13. num. 47.* & Homob. *loc. cit.* nostram sententiam intelligendam esse de iis, qui non suscipiunt peregrinationem in fraudem legis, ea solum de causa, ut possint aliis confiteri. Ex his omnibus apparet, dictum penitentem, de quo consultus fuit, ite absolutum fuisse.

RESOL. LI.

An si v. g. furtum, sodomia, &c. essent casus reservati in aliqua Diocesi, si committantur in Monasterio Regularium exemptis, possint à quocumque Confessario absolui?

Et docetur, quod non dicitur subditus, qui intra Diocesium furtum in loco exempto, ut in Monasterio, commisit.

Et quaeritur, an puella manentes in educatione apud Moniales exemptas subiacent iurisdictioni, aut reservationi casuum factae ab Ordinario loci?

Et an violantes statutum, vel sententiam Episcopi in Monasterio exempto incurrant excommunicationem ab Episcopo latam? Ex part. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 9. aliis 7.

§. 1. **A**ffirmativam sententiam novissimè docet Carolus de Baucio in *Miscellaneis casuum conscientiae* tom. 2. *Opuscul.* 3. *quasi.* 269. vbi sic ait: Sciendum est quod Monasteria Regularium, licet sint intra Diocesium, sunt loca exempta quoad iurisdictionem Episcopi; nam locus exemptus, & locus extra Diocesium aequiparatur ex glossa in *Clementina* 1. *de Foro comper.* & expresse docet Henricus, *lib. 13. cap. 26. num. 2* vbi docet, quod non dicitur subditus, qui intra Diocesium fecit furtum in

loco tamen exempto, ut in Monasterio. Idem docent Doctores teste Sylvestro, *verb. Excommunicatione*, 2. num. 12. ita etiam docent Doctores teste Bonacina, tom. 1. d. 1. *quasi.* 1. *punct.* 1. 1. num. 8. Sed petes, quid dicendum si quis commisit peccatum reservatum in loco exempto, puta in Monasterio intra Diocesium, quis potest illum absolvi? Respondeo posse absolui à quocumque approbato Confessario caritate potestate super reservatis, & ratio mihi est, quia tunc non incidit in casum reservatum, quia illud fuit commissum in loco exempto, consequenter absolui potest à quocumque simplici Confessario approbato, ut patet ex supra allata doctrina. Ita Baucius *ubi supra*. Ex cuius doctrina inferitur, quod si quis Panormi committeret casum reservatum in Ecclesia sancti Cataldi, posset absolui à quocumque Sacerdote ab Ordinario approbato, etiam si non haberet potestatem absolviendi Casus reservatos, quia dicta Ecclesia sancti Cataldi est locus exemptus à iurisdictione Archiepiscopi Panormitani, & subditus Archiepiscopo Montis Regalis.

2. Confirmatur si praedicta sententia ex doctrina amicitissimi Patris Pellizarij, *tractatu de Monialibus*, cap. 5. *sectione* 4. num. 190. vbi sic asserit. Quares an puella manentes in educatione apud Moniales exemptas, subiacent iurisdictioni proprii Ordinarij? Respondetur, quod cum iuxta dicta à Layman, *libro 1. tract. 4. cap. 11. num. 5.* locus exemptus, & locus extra Diocesium aequiparantur, ex Glossa in *Clementina* 1. *de Foro comper.* non omnino improbabiler possent quis asserere dictas puellas non subiacere Ordinario, nisi in iis casibus, in quibus ei subiacent ipsemet Moniales exemptae: sicut neque subiacerent in casu, quo illae essent extra Diocesium. Et postea num. 191. quaerit an dicta puella, quando commorantur in Monasterio Monialium exemptarum, subiacent reservationi casuum factae ab Ordinario loci? Et respondet videri probabile, quod non subiacent; si enim non subiacerent casibus Ordinarij Ferrariensis v. g. si existerent extra Diocesium Ferrariensem, sic nec illis subiacerent, si existat in loco exempto (cuiusmodi est Monasterium Monialium exemptarum) siquidem locus exemptus aequiparatur loco extra Diocesium. Et testatur ita etiam sensisse viros Doctos à se consultos.

3. Confirmatur secundo ex doctrina DD. asserentium Monasteria existentia intra Diocesium Episcopi esse exempta ratione sui non solum, sed etiam ratione personarum. Idem prius docuit Henricus *lib. 13. cap. 16. num. 2.* & deinde secutus est Bonacina cum aliis DD. à se citatis, de censuris, *disp. 1. quasi. 1. par. 1. 1. num. 8.* circa finem, vbi docent, violantes Statutum Episcopi in Monasterio exempto non incurrere excommunicationem ab Episcopo latam; & addit, hoc est verum iuxta sententiam Avila, & aliorum, non solum quando censura est lata per statutum, sed etiam quando est lata per sententiam. Unde sequitur, quod si aliquis subditus Episcopo ante promulgationem Edicti existeret iuxta Diocesium in Monasterio regulari, non incurreret censuram si tali die non iret ad processionem, dummodo non exeat à Monasterio regulari tali die.

4. Sed licet haec omnia probabiliter dicta sint, etiam probabiliter alij contrarium sentiunt. Vide Suarez *de Censuris*, *disp. 5. sect. 4. num. 26.* Coninch. d. 13. *de censuris*, *dub. 7. num. 63.* Salas *disp. 14. de legibus*, *sect. 6. num. 85.* Alterum *de censuris*, *disp. 5. de causa excommunicationis*, *lib. 3. cap. 5. vers.* Hic autem. Fillio *cium tract. 1. 1. cap. 5. quasi. 9. num. 149.* Merollam, tom. 2. *Theol. Mor. disp. 4. cap. 6. num. 489.* Cochier, *de iurisdic. Ordinar. in exemptis*, *part. 2. quasi. 45. num. 2.* & sequenti. & Palaum *part. 1. Oper. Moral.*

Sup. hoc in tractat. 3. disp. 1. punct. 2. §. 5. num. 30. afferentes
 de 66. Monasteria Regularium esse loca exempta, non ratione sui, sed ratione personarum. Ergo corruunt omnia supradicta. Et nouissimè sapientissimus Pater Arriaga in cursu Theologico, tom. 4. tract. de legibus, disputatione 13. sect. 2. num. 21. & 22. solide probat diuersum esse locum exemptum à loco extra Diocesim: Et idem, ego magis adhæreo huic sententiæ, licet contraria non careat sua probabilitate, quam præter Doctores citatos, tenet Bordonus in Conf. Regul. tom. 1. resol. 7. n. 4. Bonacina de censuris, quest. 1. punct. 11. num. 8. Pasqualigus in questionibus Can. quest. 176. per totam. & Marcus Vidal. in Arca Theolog. Moral. tit. de censuris, Inquisit. n. 36.

RESOL. LII.

An incidat in casum reseruatum blasphemia, si quis in ebrietate illam proferat, quam ante ebrietatem præuidit?
 Et an iste censuram incurrat, si ea esset lata contra blasphemantes?
 Et an si quis vinum vsque ad ebrietatem sumeret ad finem, & animo iactandi blasphemias, iste incidat in casum reseruatum blasphemie, si illas proferat in ebrietate?
 Et an iste in isto casu non teneatur confiteri, se illas iactasse, sed satis sit dicere, quod se inebriauit animo illas iactandi?
 Et notatur casum reseruatum blasphemie esse de blasphemia publica, & consuetudinaria.
 Sed difficultas est, quænam dicenda sit blasphemia publica, & quænam dicatur prolata ex consuetudine?
 Et an concultantes & percutiones imagines sacras sint blasphemie vel sacrilegi?
 Et an hoc delictum pertineat ad S. Officium? Ex part. 10. tr. 14. & Misc. 4. Ref. 70. aliis 68.

Sup. hoc in §. 1. A
 Liqui affirmatiuè respondent. Ratio illorum est, quia talis blasphemia diceretur voluntaria in causa. Et sic putant quod iste incidere in Censuram, si ea esset lata contra blasphemantes. Ad quod facit regula, quam communiter tradunt Doctores ad discernendum quodnam voluntarium sufficiat ad incurrendam censuram: videlicet, si verba legis absolute prohibeant aliquid delictum sub censura, puta homicidium, censuram incurri voluntariè occidendo eo voluntario, quod sufficit ad culpam lethalem, & ad contumaciam contra Ecclesiam. Sed voluntarium in causa sufficit ad peccatum mortale: Ergo sufficit ad censuram: Ergo etiam ad reseruationem. Secus verò quando culpa sua fuisset quidem factus ebrius, sed tamen non aduertisset ad periculum blasphemandi, quia in tali casu sola ebrietas esset illi imputanda, non blasphemia.

2. Sed Olineriuz Mazuchellus, in tract. de casibus reseruat. disp. 2. cap. 16. quest. 3. num. 55. contrariam sententiam docet, quia talis blasphemia in ebrietate prolata, non est peccatum: ergo nec reseruata. Pro quo aduerte blasphemiam, & alia peccata oris, puta hæresim, maledictionem, contumeliam essentialiter non esse talia, nisi cum vlti rationis proferantur. Cæterum ita blasphemantem non incidere in casum expressè docet Grassius in Praxi, lib. 1. cap. 10. numer. 52. Addit etiam idem Mazuchellus id verum esse etiam si quis vinum vsque ad ebrietatem sumeret ad finem blasphemandi, iste non incidere in casum. Et ratio est, quia illi adhuc imputari non possent peccatum blasphemie; vt potè quod vltim rationis requiritur. Vide Sancium in Selectis disputat. 20. n. 5. ad medium, qui ad finem numeri infert, eum, qui se in-

ebriauerit animo iactandi blasphemias, si tempore ebrietatis illas iactet, non teneri in confessione dicere se illas iactasse, sed satis esse dicere quod se inebriauerit animo illas iactandi.

3. Notandum est tamen hic obiter, casum reseruatum blasphemie esse de blasphemia publica, & consuetudinaria. Difficultas est, quænam dicenda sit blasphemia publica. Dico igitur cum nostro Patre Vidal. in Arca Theolog. Mor. tit. de blasphemia. Inquisit. vnica, num. 38. quod ad minus coram sex personis audientibus pronuciari blasphemiam, dicenda est blasphemia publica; quia penè occultum dicitur, quod fit coram quinque, cap. Quis aliquando. §. Hac ergo secreta de Panit. dist. prim. & Gloss. in cap. Manifesta 2. quest. 1. vbi habetur, occultum, dicit, quod quinque sciunt. Obseruat etiam idem Vidal, num. 41. cui adde Finellium, de casibus reseru. cas. 3. n. 26. non esse dicendam blasphemiam publicam, quando quis blasphematur coram filiis, vel famulis tantum, etiamsi essent plures quàm decem: Nam ad dicendam blasphemiam publicam requiritur presentia, & intelligentia Exteriorum, qui non sint ex familia blasphemantis. Altera difficultas est, quænam blasphemia dicatur prolata ex consuetudine. Aliqui, vt Grassius in sua Praxi Casuum reseru. lib. 1. cap. 10. num. 14. Lucas Floronus de Casibus reseru. part. 2. casu 3. nam. 10. & alij ex tribus actibus volunt induci. Alij, vt Iafon in leg. Aut Prætor. 1. §. Iurari. ff. de Iurando, num. 4. cum eius Alfeldis, sentiunt non constitui per ternos actus, sed requiri multò plures, non tenentes tamen numerum. Alij volunt, nec decem sufficere actus in vno, aut altero die productos, vt Finellius cum eius Sædatoribus tr. de Casib. reseru. cas. 3. num. 28. alij procedunt cum distinctione sic, vel consuetudo est circa peccata contra Iustitiam, vt peccatum furti, & homicidij; vel est, circa peccata contra charitatem, velut est sodomia, incestus, blasphemia, &c. Supposita hac distinctione, dicunt in peccatis contra Iustitiam constitui consuetudinem ex geminato, aut triplicato peccato interpolatis temporibus parato; & autumant sic debere intelligi Doctores statuantes consuetudinem constitui ex duplici, aut triplici actu; nam quis non affirmaret illum esse consuetudinarium furem, aut homicidam, qui in anno tria committeret furta graua aut homicidia? Cæterum in peccatis solummodo contra charitatem existimant non esse improbabilem opinionem Finellij, & eius Sædatorum, dicentium neque decem sufficere actus in vno, aut altero die productos, Patet enim, quod si reseruaretur mollities, quæ est peccatum contra charitatem, non sufficeret actus ternus, vel quaternus, aut etiam maior numerus ad constituendam consuetudinem. Quapropter leui negotio Doctores dissidentes de numero iterationis, ad constituendam consuetudinem possent conciliari hanc admittendo distinctionem, quam vt longè attendendam, propono; quia distinguentes, vel attingunt veritatis finem, vel ei approximantur. Alij declinando ab extremis, tanquam periculosis, & viam sequentes medium, quæ vulgo dicitur, Regia, aiunt quinque sufficere actus, & in proposito quinque blasphemias, ad constituendum hominem consuetudinarium in blasphemis. Istius sententiæ sunt præcipuè, quos viderim ipse Lazarus Canonicar. Q. Q. quest. 8. num. 5. Homobonus de Casibus reseru. part. 2. casu 1. Petrus Bellochius in Praxi Morali Theolog. part. 2. quest. 1. num. 242. & ita etiam docet Vidal, num. 40. Ex his patet, quod raro accidit, vt obseruat Finellius vbi supra num. 29. consuetudinarium, & publicum, in eodem concurrere; Multi enim sunt blasphematores consuetudinarij, qui tamen non sunt publici, & è contra; casus vero complexitur

Sup. contento in hoc §. lege doctrinam §. 1. per rorum, Ref. seq. & pro parte vide doctrinam §. Ref. not. seq.

Sup. hoc præter doctrinam §. not. præterita, significant in tom. 5. tr. 11. ex Ref. 8. lege doctrinam §. Nota tamen.